

TIPS VOOR DE BOKKENJACHT

Een goed begin is het halve werk

Foto: Werner Nagel

In de meeste provincies mogen de reebokken vanaf 1 april worden bejaagd. Wie werk wil maken van het voorkomen van aanrijdingen met reewild benut vooral de vroege voorjaarmaanden om jonge reebokken te schieten. Ook uit oogpunt van doelmatigheid is er veel voor te zeggen om tijdig met het afschot te beginnen.

Vertaling en bewerking Koos Boer

Bron *Der erste Bock, immer wieder/Bitte recht freundlich!*,

Dr. Christian Holm - JÄGER nr.5/ 2017

In de maanden april en mei zit er nog weinig blad aan de bomen, is er nauwelijks dekking door landbouwgewassen en trekt het reewild graag naar weilanden om daar op het jonge gras en kruiden te laveien. Het reewild laat zich goed observeren en in alle rust selecteren. Het is dan vooral zaak om de jaarlingen weg te nemen. Dat ze nog een bastgewei dragen, is van ondergeschikt belang. Het is immers zaak te voorkomen dat deze bokken, na door een oudere, territoriale bok verdreven te zijn, gaan zwerven en als verkeersslachtoffer eindigen.

Weersomstandigheden

Om dit beheer met succes toe te kunnen passen is uiteraard een gedegen kennis van het jachtveld en van de bewegingen van het reewild een absolute noodzaak. Observatie in de voorgaande maanden (maar nooit het jachtveld leeg bersen!) en het waarnemen van uitwerpselen, veeg- of krabsporen geven een goede indicatie om op een bepaalde plaats aan te gaan zitten. Een mobiele hoogzit bewijst in dat geval uitstekende diensten. Waar men natuurlijk altijd rekening mee dient te houden zijn de weersomstandigheden en die kunnen in het prille voorjaar sterk wisselen. Bij koud, winderig weer komt het reewild niet graag op de lopers en blijft het zo lang mogelijk in de dekking. Als het dan toch uittreedt, zal het dat bij voorkeur op die plaatsen doen waar nog enige beschutting is en de zon mogelijkerwijs door kan breken.

Herkauwen

Op milde lentedagen daartegen, zeker wanneer de luchtdruk stijgende is, wordt het reewild stukken actiever, met name vanaf zonsopgang. Begin mei is dit vanaf ongeveer 06.00 uur. Ze gaan dan massaal op lavei, wat de mogelijkheid biedt ze ongestoord te observeren. Hebben ze hun pens gevuld, dan trekken zij zich op een rustige plek in de dekking terug om te gaan herkauwen. Omdat het lavei in die periode vaak mals en licht verteerbaar is, neemt het herkauwen relatief weinig tijd in beslag. Wie besluit om een paar uur later het veld in te gaan, maakt dan ook een goede kans om foeragerende reeën aan te treffen.

Naast krabplaatsen moet je vooral op zoek naar plekken met het beste voedsel

Territoriaal

Meer nog dan de geiten, die de in hun lichaam groeiende foetussen of de reeds gezette kalveren moeten voeden, is er voor de bokken werk te doen. Zij moeten in deze periode een territorium veroveren en verdedigen. Omdat het met een bastgewei slecht vechten is, komt deze strijd vaak in april in een beslissende fase. Afhankelijk van de wilddichtheid en de omstandigheden in het jachtveld lopen de territorium gevechten door tot

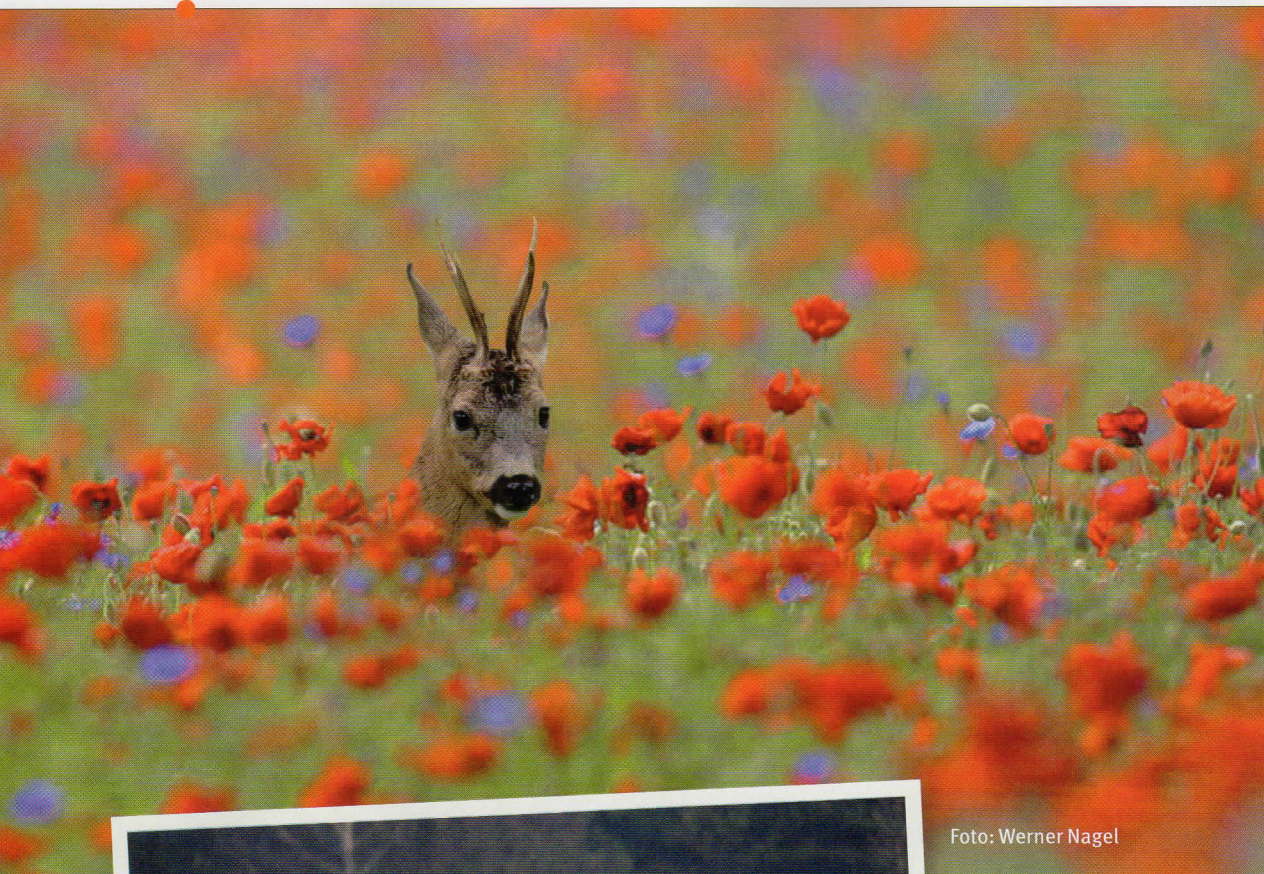

Foto: Werner Nagel

Naarmate het afschotseizoen vordert, neemt niet alleen in het bos maar ook in het veld de dekking toe. Daarmee wordt het afschot moeilijker

Foto: Michael Migos

Vooraf jonge bokken raken in het voorjaar op drift doordat ze worden verjaagd door de territoriumbok. Verkeersaanrijdingen zijn vaak het gevolg

in mei. Tot aan de bronst zijn de bokken vervolgens druk met het zeker stellen van hun domein. Het verdedigen daarvan is naast het opnemen van voedsel voor elke volwassen bok de belangrijkste taak. Ze markeren hun territorium met name door krabplaatsen en in mindere mate door té vege, waarbij geurstoffen worden afgezet. Op die manier laten ze zichtbare tekens na waar wij ons voordeel mee kunnen doen. Veegplekken vindt men in het algemeen meer later in het jaar, vooral tijdens de bronst. Het maken van krabplaatsen doen de bokken vooral in de meimaand. Niet alleen aan de grenzen van

zijn territorium, maar ook daarbinnen. Hij is dus regelmatig in beweging, wat de kans groter maakt dat hij een keer in het vizier komt. Naast dit alles maakt de bok zijn standplaats soms bekend door luid te blaffen, dat vooral 's avonds en 's nachts te horen is. Soms ook overdag bij een directe confrontatie met een rivaal. In feite is het blaffen een akoestische begrenzing van zijn territorium.

.....

Sommige plekken verliezen na verloop van tijd hun aantrekkingskracht op reewild

Weiland

Naarmate de lente vordert, neemt de groei van de vegetatie in de bossen toe. Rekening houdend met de voedselvoorkeur van het reewild loont het om ze juist daar op te zoeken en een hoogzit te plaatsen. Reeën zijn kieskeurig en altijd op zoek naar het meest smakelijke en kwalitatief hoogwaardige hapje. Dat vindt het in steeds mindere mate op weilanden, waar tegenwoordig bijna alleen nog Engels raaigras groeit en de kruidenvegetatie nagenoeg is verdwenen.

Bramen- of frambozenstruiken op singels, in houtwallen of bossen genieten dan de voorkeur, zeker als de reeën ongestoord kunnen foerageren. Een kruidenrijke weide met veel paardenbloemen, in de nabijheid van dekking blijft natuurlijk altijd reeën aantrekken. Groeit er in een weiland uitsluitend gras, dan heeft het voor het reewild weinig waarde. Dat geldt ook voor landbouwakkers. Onkruidvrije tarwe staat weliswaar vroeg in het seizoen op het menu, maar een houtwal of greppel met jonge uitlopers en twijgen van struiken en veel fris, jong blad is stukken aantrekkelijker. Naast de krabplaatsen moet men dus vooral naar de plekken met het beste lavel zoeken. In het bos zijn dat de plekken waar het zonlicht de grond kan bereiken en een weelderige bodemvegetatie groeit. Deze werken als een magneet op het reewild en hier aan te zitten garandeert vrijwel altijd succes. Begin mei is het zicht nog goed, maar de zichtbaarheid van de reeën verslechtert snel door het uitlopen van de struikvegetatie.

Flexibiliteit

Uit het voorgaande blijkt dat flexibiliteit bij de bejaging van bokkenjacht een must is. In vrijwel elk jachtveld veranderen in de loop der jaren de omstandigheden. Plekken, waar jaar in jaar uit succes werd geboekt, kunnen om uiteenlopende redenen hun aantrekkingskracht op het reewild verliezen. Andere ontwikkelen zich tot

zogenaamde hotspots, waar de reeën graag vertoeven, goed zichtbaar zijn en derhalve met succes bejaagd kunnen worden. Vaak heeft men daar al in april het een en ander aan reewild – en soms een interessante bok - gezien.

Wildcamera

Maar wie daadwerkelijk inzicht wil krijgen in wat er aan reewild in zijn veld loopt, kan niet buiten een wildcamera. Hoewel we uit talloze onderzoeken weten dat de daadwerkelijke stand aanzienlijk hoger is dan die welke is gebaseerd op onze waarnemingen, zijn de tot dan toe onbekende reeën, waaronder (oude) bokken,

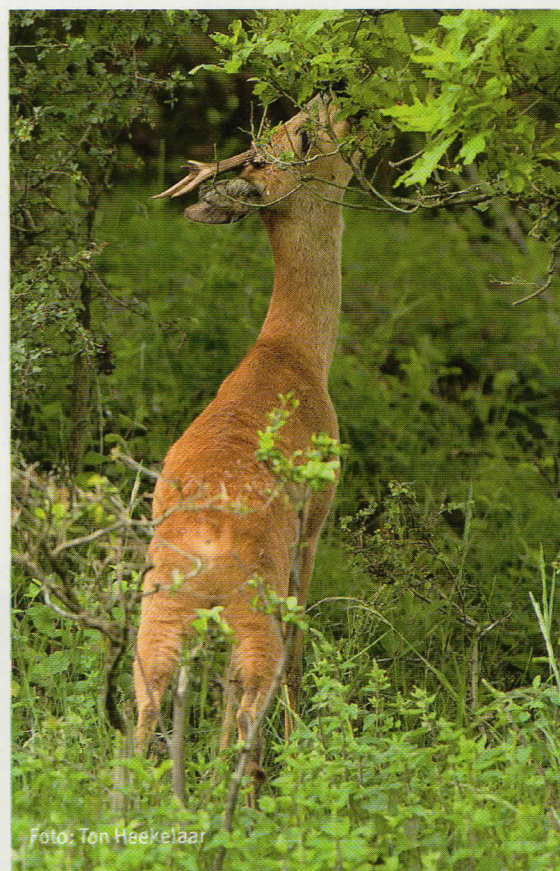

Foto: Ton Heekelaar

Foto boven: Reeën zijn kieskeurig en altijd op zoek naar het lekkerste hapje.

Foto links: Tot aan de bronst markeren de bokken dagelijks hun territorium door middel van krabben en vegen

Foto: Ton Heekelaar

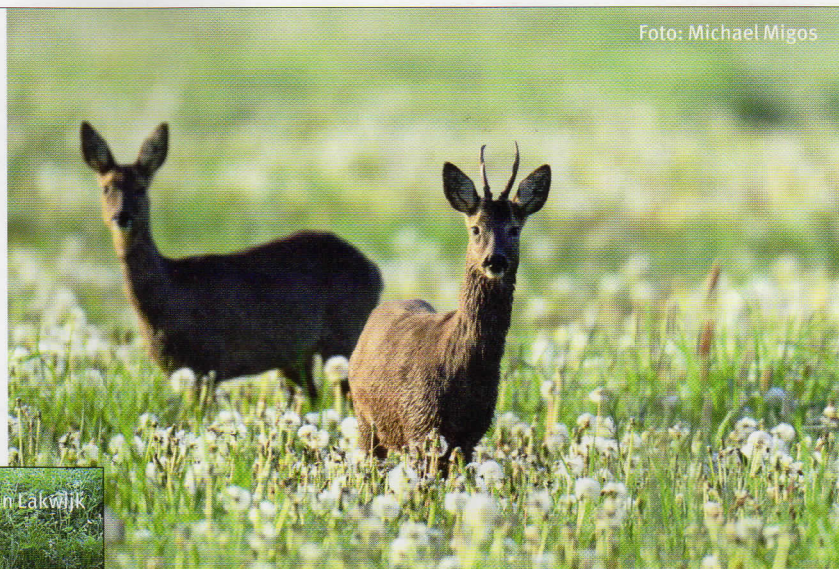

Foto boven: Reeënmagneet, een kruidenrijke voorjaarsweide met veel paardenbloemen

Foto links: Het gebruik van een wildcamera leidt vaak tot verrassingen, bijvoorbeeld als de camera een nooit geziene oudere bok vastlegt

Foto: Paul van Lakwijk

die in beeld verschijnen een bron van verbazing. Intussen zijn er talloze modellen op de markt, in prijs en in kwaliteit sterk variërend. Een wild-camera-specialist kan helpen bij het maken van de juiste keuze.

Het gebruik van een wildcamera leidt tot verrassende ontdekkingen

Bij het plaatsen van een wildcamera is een aantal zaken van belang. Allereerst dat hij op de juiste plaats gezet wordt. Rekening houdend met de relatief geringe reikwijdte moet hij zo dicht mogelijk bij een hoofdwissel opgesteld worden. Bij voorkeur op een plek waar geen mensen komen, om de kans op diefstal zo klein mogelijk te maken. Dus zo ver mogelijk van paden en wegen. Ook de hoek waaronder de camera de

beelden vastlegt is van belang. Bij voorkeur richt je de camera naar het noorden om mislukte opnamen vanwege direct invallend zonlicht te vermijden. Ook verhoogt dat de kans dat de zon tijdens het maken van een opname achter de camera staat en het wild goed wordt belicht. Zowel overdag als 's nachts geldt dat de ideale afstand voor een geslaagde opname tussen de drie en maximaal tien meter ligt. Bij afstanden daarboven is het vaak lastig om details te kunnen onderscheiden. Als de camera tussen de een en anderhalve meter boven de grond hangt en niet al te schuin naar beneden gericht is, draagt het flitslicht verder.

Veegboom

Ten slotte kun je proberen om de reebok te verleiden zich langere tijd voor de camera op te houden door gebruik te maken van zijn territorialiteit. Daarvoor kun je bij een drukbelopen wissel, goed in het zicht en op een open plek, een forse twijg van bij voorkeur een naaldboom plaatsen. Met name sterk geurende douglas- of larakstakken

zijn hiervoor geschikt. Om de aantrekkelijkheid te verhogen, bewerk je de tak alvast zelf met een mes. De kans dat een passerende bok deze 'veegboom' aanneemt, waardoor er bruikbare opnamen ontstaan, is groot.

Dynamiek

De jacht op de reebok bij de opening van het seizoen kent dus een zekere dynamiek. Waar het dringend nodig is, wordt uiteraard het eerst ingegrepen, bijvoorbeeld als er zich een (jonge) bok ophoudt in de nabijheid van een drukke weg. Vervolgens in die bosgebieden, waar door de toenemende vegetatie het reewild binnen enkele weken aan ons zicht onttrokken wordt. Dit geldt eveneens voor akkerbouwgebieden met snel groeiende gewassen, zoals tarwe en koolzaad waarin het reewild al kort na mei geheel in opgaat. Maar de jacht op de reebok in dit jaargetijde is natuurlijk meer dan populatiebeheer of het voorkomen van aanrijdingen, het is bovenal een onderdompeling in de pas ontloken natuur. •